

POSTANOWIENIE

Dnia 24 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon

w sprawie **M. K.**

oskarżonego z art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 60 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w dniu 24 kwietnia 2025 r.,

wniosku obrońcy skazanego o wyłączenie SSN Antoniego Bojańczyka

od udziału w rozpoznaniu sprawy V KK 593/24,

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. i art. 42 § 1 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł

wyłączyć SSN Antoniego Bojańczyka od udziału w rozpoznaniu sprawy V KK 593/24.

UZASADNIENIE

W dniu 7 kwietnia 2025 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy skazanego M. K. o wyłączenie od udziału w rozpoznaniu sprawy V KK 593/24 SSN Antoniego Bojańczyka na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. Uzasadniając ten wniosek obrońca podał, że SSN Antoni Bojańczyk został wyznaczony do rozpoznania kasacji wniesionej w sprawie, w której poprzednio wydane orzeczenie Sądu Najwyższego w tym przedmiocie zostało uchylone, a postępowanie kasacyjne zostało wznowione w związku z tym, że dotknięte było uchybieniem z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Sąd Najwyższy rozpoznał bowiem kasację w nienależytym składzie, to jest składzie z udziałem sędziego powołanego w procedurze z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej na mocy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 roku o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Tym

czasem SSN Antoni Bojańczyk powołany został na urząd Sędziego Sądu Najwyższego w tej samej procedurze. Dotyczą go zatem te same okoliczności, a zatem postępowanie kasacyjne dotknięte byłoby tą samą wadą, która dotyczyła wznowionego postępowania kasacyjnego. Obrońca obszernie przytoczył okoliczności powołania SSN Antoniego Bojańczyka na urząd sędziego Sądu Najwyższego oraz wymienił orzeczenia Sądu Najwyższego, na podstawie których został on wyłączony od rozpoznania spraw, a także orzecznictwa Sądu Najwyższego, Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka potwierdzające potrzebę jego wyłączenia od rozpoznania sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek jest zasadny.

Przemawia za tym potrzeba zapewnienia stronie postępowania karnego dostępu do niezależnego i bezstronnego sądu, ustanowionego ustawą. Sąd Najwyższy, na podstawie art. 87 ust. 1 ustawy o SN, pozostaje związany uchwałą trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/2020 (OSNK 2020, z. 2, poz. 7), gdzie stwierdzono, że: „nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. [...] zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3)”. Cytowana uchwała ma moc zasady prawnej, co oznacza, że jest nią związany każdy skład Sądu Najwyższego. Wynikającego z uchwały trzech Izb stanu rzeczy nie zmieniło orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r. (sygn. akt U 2/20, OTK-A 2020, poz. 61; Dz. U. 2020, poz. 376). Argumenty na rzecz tej tezy zostały obszernie zreferowane m.in.: w postanowieniach Sądu Najwyższego: z dnia 23 listopada 2022 r., I KO 79/21 i I KO 80/21; z dnia 18 stycznia 2023 r., IV KZ 59/21; z dnia 6 lipca 2023 r., IV KO 14/23; czy w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2023 r., V KK 17/23, a Sąd Najwyższy orzekający w tej sprawie je podziela.

Stanowisko zawarte w uchwale trzech Izb Sądu Najwyższego zostało następnie potwierdzone w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22 (OSNK 2022, z. 6, poz. 22), gdzie wskazano

m.in., że „brak podstaw do przyjęcia *a priori*, że każdy sędzia sądu powszechnego, który uzyskał nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r., nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i każdorazowo sąd z jego udziałem jest nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Taka sytuacja zachodzi jedynie w stosunku do sędziów Sądu Najwyższego, którzy otrzymali nominacje w takich warunkach”. Jest ono także aprobowane w kolejnych orzeczeniach (por. m.in. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2022 r., III PZP 1/22, OSNP 2022, z. 10, poz. 95; postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 października 2021 r., II KO 30/21; z dnia 19 stycznia 2023 r., I KK 240/22; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2024 r., II KK 627/23).

Ponadto, zgodnie z wyrokiem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (dalej: „ETPCz”) z dnia 22 lipca 2021 r. w sprawie *Reczkowicz przeciwko Polsce* (skarga nr 43447/19), interpretującym standard „niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą” w rozumieniu art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (dalej: „EKPC”, „Konwencja”), udział w procesie powoływania sędziów Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ukształtowanym w ww. trybie (w efekcie czego organ ten nie był niezależny od władzy wykonawczej i ustawodawczej) powoduje, że sąd z udziałem tak powołanego sędziego nie stanowi w konkretnej sprawie niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPC (pkt 284 – szerzej w tym zakresie m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2021 r., I KZ 29/21; stanowisko potwierdzone także w wyroku ETPCz z dnia 8 listopada 2021 r., *Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce*, skargi nr 49868/19 i 57511/19, wyroku ETPCz z dnia 3 lutego 2022 r., *Advance Pharma Sp. z o.o. przeciwko Polsce*, skarga nr 1469/20 oraz wyroku pilotażowym ETPCz z dnia 23 listopada 2023 r., *Wałęsa przeciwko Polsce*, skarga nr 50849/21).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[J.J.]

[a.ł.]

